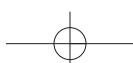
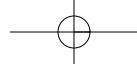

Centrul de Studii pentru Resurse Românești
www.centruldestudii.ro
office@centruldestudii.ro

Realizat cu sprijinul:
Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria – AVE
Federația Românilor din Serbia
„Foaia românească“ – revista românilor din Ungaria

Centrul de Studii pentru Resurse Românești prezintă un prim raport privind respectarea drepturilor minorităților românești în statele membre ale Consiliului Europei și vecine cu România: Bulgaria, Serbia, Ungaria și Ucraina. Deși în aceste state există o legislație pentru protejarea drepturilor minorităților, totuși aceste legi nu sunt aplicate. Am adunat aici date publice care indică cât se poate de clar acest fapt. Vom continua să monitorizăm respectarea drepturilor minorităților românești și să informăm opinia publică asupra acestei situații.

Center of Studies for Romanian Resources presents a first report on how the minority rights for Romanian minorities are respected in states members of Council of Europe neighbouring Romania: Bulgaria, Serbia, Hungary and Ukraine. Even though all these states have legislations protecting minority rights, still these laws are not implemented. We gathered here public data indicating clearly this. We will continue to monitor how Romanian minorities rights are respected and to inform the public opinion on their situation

**Centrul de Studii pentru
Resurse Românești**

**Center of Studies for
Romanian Resources**

■ Scara de apreciere a situației respectării drepturilor minorității române

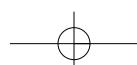
	BULGARIA	SERBIA	UCRAINA	UNGARIA
Educația în limba maternă	1	1	2	3
Mass-media în limba maternă	1	1	2	3
Practicarea religiei în limba maternă	2	1	1	3
Activitatea publică/Atitudinea publică față de minoritatea românească	1	1	1	2

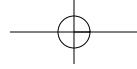
bună – 3; satisfăcătoare – 2; nesatisfăcătoare – 1

■ Appreciation scale for respecting the rights of Romanian minorities

	BULGARIA	SERBIA	UKRAINE	HUNGARY
Education in mother tongue	1	1	2	3
Mass-media in mother tongue	1	1	2	3
Religion in mother tongue	2	1	1	3
Public activity/Public attitude towards Romanians	1	1	1	2

Good – 3; Satisfactory – 2; Unsatisfactory – 1

BULGARIA

Oficialitățile bulgare continuă să afirme că români din Bulgaria sunt „vlahi“ și nu au nici o legătură cu identitatea românească. Educația în limba maternă este practic inexistentă ca și mass-media în limba maternă. Practicarea religiei în limba maternă a cunoscut unele îmbunătățiri în anul 2007, însă atitudinea publică față de minoritatea românească rămâne nesatisfăcătoare. Având în vedere toate aceste elemente apreciem tratamentul la care este supusă comunitatea românească din Bulgaria ca fiind nesatisfăcător.

SERBIA

Serbia practică împărțirea comunităților românești în români și vlahi. Comunitățile românești recunoscute ca atare beneficiază de un tratament corect, însă români din Valea Timocului desemnați ca vlahi nu se bucură de drepturile unei minorități. Astfel sunt limitate dreptul la educație în limba maternă, dreptul la religie în limba maternă, iar mass-media în limba maternă este practic inexistentă. Tratamentul la care sunt supuse comunitățile românești din Valea Timocului poate fi apreciat ca nesatisfăcător.

UCRAINA

În Ucraina autoritățile practică același model de împărțire a comunității românești în două: români și vlahi. Deși educația în limba maternă și mass-media pot fi apreciate ca satisfăcătoare pentru comunitatea românească din Ucraina, totuși existența unor elemente de violentă împotriva românilor fac ca tratamentul aplicat românilor din Ucraina să fie unul nesatisfăcător.

UNGARIA

În general Ungaria respectă standardele recunoscute la nivel european în tratamentul minorităților, iar tratamentul minorității românești de aici este unul bun.

BULGARIA

Bulgarian officials continue to affirm that Romanians in Bulgaria are „Vlachs“ and they are not in any way linked with Romanian identity. Education in mother tongue is non-existent, like mass-media in mother tongue. Religion in mother tongue has been improved during 2007, but still the public attitude towards Romanian minority remains unsatisfying. Taking into consideration all these elements we appreciate the treatment to which the Romanian community in Bulgaria is subjected as being unsatisfactory.

SERBIA

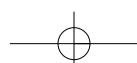
Serbia keeps on splitting the Romanian communities in Romanians and Vlachs. Romanian communities recognized as such enjoy a fair treatment, but Romanians living in Timok Valley designated as Vlachs do not enjoy minority rights. Therefore the right to education in mother tongue, the right to practice the religion in mother tongue are limited, mass-media in mother tongue being non-existent. The treatment to which the Romanian communities in Timok Valley may be appreciated as unsatisfactory.

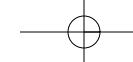
UKRAINE

Ukrainian authorities put into practice the same model of splitting Romanian communities in two: Romanians and Moldovans. Even that education in mother tongue and mass-media situation might be appreciated as satisfactory for Romanian communities in Ukraine, the existence of sporadic elements of violence against Romanians lead to the conclusion that treatment of Romanians in Ukraine is unsatisfactory.

HUNGARY

Generally speaking, Hungary respects all standards recognized at an European level for minority rights, and the treatment of Romanian minority here might be appreciated as good.

Limba română este ceea ce unește pe noi, români din România și români care trăiesc în granițele altor state, ceea ce ne definește ca popor. Tocmai de aceea, în calitatea mea de reprezentant al cetățenilor români în Parlamentul European nu am ezitat să iau atitudine împotriva tentativelor de negare a drepturilor românilor din afara granițelor de a învăța și de a se exprima în limba maternă. Mai mult, am inițiat o rezoluție a Parlamentului European prin care această instituție să sprijine apărarea limbii române și promovarea multilingvismului și a diversității culturale.

Am încredere că prin adoptarea acestei rezoluții, Parlamentul European și, implicit, Uniunea Europeană vor face din această temă o problemă care să fie avută în vedere atât pentru politica internă, cât și în relațiile cu alte state, state în care există comunități de români. Fără o astfel de intervenție riscăm nu doar negarea în continuare a unui drept esențial pentru minoritățile de români din alte state, acela al folosirii limbii materne, ci și denaturarea, pervertirea limbii române.

Valorile Uniunii Europene ne obligă să nu tăcem în fața acestor încălcări ale drepturilor omului și să luăm atitudine. Uniunea Europeană, prin înființarea postului de Comisar pentru Multilingvism și prin declararea anului 2008 An al Dialogului Intercultural, a demonstrat încă odată angajamentul față de valorile diversității culturale și multilingvismului. Am convingerea că aceste valori trebuie promovate nu doar în interiorul statelor UE ci și în relațiile cu alte state, mai ales atunci când avem în vedere potențiale candidate la aderare sau state care sunt incluse în Politica Europeană de Vecinătate, aşa cum sunt Ucraina sau Serbia. Este șansa noastră să arătăm românilor de pretutindeni că a fi parte a Uniunii Europene înseamnă să ai mai mulți prieteni de partea ta.

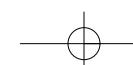
Romanian language is what unites us - Romanians in Romania and Romanians in other countries, it is what defines us as a nation. Therefore, as a representative of Romanian citizens in European Parliament I had no hesitations to stand against all attempts to denies the rights of Romanians living in other countries to learn and speak their mother tongue. Moreover, I initiated a motion for resolution of the European Parliament for this institution to support protecting the Romanian language and promoting multilingualism and cultural diversity.

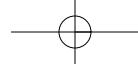
I trust that by adopting this motion for resolution, the European Parliament and the European Union will make this problem an issue to be taken into consideration for the domestic policy, as well for the relations with other states where Romanian communities are living. Without such an intervention we risk not only the further denial of one of the fundamental rights for Romanian minorities in other states, that of free use of mother tongue, but also an alteration of Romanian language.

European Union's values oblige us not to be quiet on this breaches of human rights, but to stand for them. European Union, by creating the Commissioner for Multilingualism and declaring 2008 the Year of Intercultural Dialogue, demonstrated once more its attachment for cultural diversity values and multilingualism. I am deeply convinced that these values must be promoted not only inside European Union, but also in relations with other states included in the European Neighbourhood Policy, like Ukraine or Serbia. It is our chance to prove Romanians from all over the place that being part of the European Union means having many friends on your side.

*Roberta ANASTASE,
membru al Parlamentului European*

*Roberta ANASTASE,
Member of the European Parliament*

Romanians - the forgotten minority groups in Eastern Europe

Români de pretutindeni“ - o sintagmă intrată deja în limbajul curent din societatea românească. Mai apropiat sau mai depărtăți de sufletele românilor trăitori în țară, români confruntați în primul rând cu problemele traiului zilnic, acești „români de pretutindeni“ fac parte totuși din identitatea noastră care nu e limitată de frontiere...

Ce are de făcut statul român pentru aceștia, dar, mai nou, și pentru români din emigratie, mai ales cea recentă, economică, ne spune clar articolul 7 din Constituție. Cum a reușit însă să o facă până acum, adică cu inconsecvență, uneori cu profesionalism, alteori fără, nerezistând tentației de a politiciza adesea un subiect atât de sensibil, este o altă poveste.

Noul statut european al României va schimba însă mult din datele problemei. Pentru că România va avea de acum înainte o serie de pârghii de influență pe care nu le-a avut până acum și pe care va trebui să le folosească cu curaj, viziune, vorbind european și pe baza unei strategii care să depășească orgoliile politice mărunte ale unor partide politice sau lideri. Un înalt responsabil dintr-o capitală europeană considerată motor al Uniunii Europene îmi spunea de altfel în 2006, atunci când i-am vorbit despre viitorul României și Republicii Moldova, că va trebui să „punem pe masa europenilor, de o manieră transparentă și predictibilă, toate punctele de interes ale Bucureștiului“. Pentru că există disponibilitate să se discute, cu inteligență, despre orice subiect considerat complicat, complex sau delicat. Si poate că vom învăța astfel să vorbim Bruxelles-ului mai răspicat și despre faptul că nu există o „limbă moldovenescă“ și că Eminescu este ultimul mare poet romantic în Europa, recitat și venerat în egală măsură la București și Chișinău.

Și mai e ceva, o lege pentru sprijinirea românilor de pretutindeni. O lege pentru prezervarea identității lor naționale, entice, culturale, lingvistice, religioase. O lege pe care și eu și alți români, din țară sau „de pretutindeni“ am gândit-o și care va fi votată peste puțină vreme pentru a doua oară în Parlament, pentru a intra în sfârșit în vigoare, după ce mărunte orgolii politicianiști de București i-au frânat calea, din fericire pentru scurtă vreme.

*Titus CORLĂTEAN
Deputat în Parlamentul României*

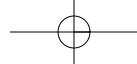
Romanians from all over“ - an expression that already entered the day to day speech of Romanian society. Closer or not so close to the souls of Romanians living in Romania, in the first place confronting the day to day life, „Romanians from all over“ are part of our identity beyond all borders.

What the Romanian state is supposed to do for these Romanians, but also for Romanians in diaspora, especially the recent one, economically motivated, is clearly stated in Romanian Constitution, art. 7. What actually managed to do - inconsistently, sometimes professionally, on other occasions not so professionally, without resisting the temptation to often politicize such a sensible subject - this is another story.

The new European state Romania will have from now on means of influence never had until now, having to use them in a brave manner, in an European manner and based on a strategy beyond small political egos of political parties or leaders. A high official from a country considered to be one of the EU's engines said to me in 2006 when I spoke about the future of Romania and Republic of Moldavia, that we will have to „present Europe in a transparent and predictable manner all interest points of Bucharest“. Because there is a disponibility to speak about any subject considered complicated, complex or delicate. And maybe we will learn to speak to Brussels more clearly about the fact that there is no „Moldavian language“ and Eminescu is the last romantic poet, equally appreciated in Bucharest and Chișinău.

And there is something more - a law for supporting Romanians from all over. A law intended to preserve their national, ethnic, cultural, linguistic, religious identity. A law projected by me and other Romanians, from the country or „from all over“, that will be voted upon in short for the second time in the Parliament, in order to be finally adopted, after small political vanities in Bucharest stood in its way, fortunately not for long.

*Titus CORLĂTEAN
Member of the Romanian Parliament*

O PRECIZARE NECESARĂ

A FEW NECESSARY REMARKS

Centre of Studies for Romanian Resources

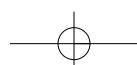
Unele țări resping acordarea de drepturi specifice minorităților pentru comunități întregi care se auto-numesc vlahi sau moldoveni (în Serbia, Bulgaria și Ucraina) motivând că aceste comunități nu aparțin poporului român. Această diferență între români-vlahi-moldoveni este întreținută artificial pe baza unei confuzii.

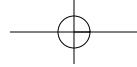
„Valah“ a fost denumirea dată de alte popoare vorbitorilor de limbă română din spațiul unde astăzi există România. Inițial denumirea de valah se referea la popoarele de origine latină: de exemplu în limba maghiară olasz înseamnă italian, olah înseamnă român - respectiv în limba poloneză wlosi înseamnă italian, woloch înseamnă român. Mai trebuie amintit faptul că în toate documentele dinainte de secolul al XIX-lea românilor din Transilvania sunt desemnați ca „vlahi“ în toate limbile care folosite în acest teritoriu (Walach - germană; olah - maghiară; blacc - latină).

Termenul de „valah/vlah“ s-a impus mai ales în ceea ce privește regiunea de la sud de munții Carpați - denumită în documentele străine „Valachia/Vla-chia“, în vreme ce locuitorii ei o numeau „Țara Românească“. Regiunea de la răsărit de Carpați a fost denumită în multe documente străine „Valachia/Vla-chia Mică“, însă denumirea predo-

Some countries refuse to grant specific minority rights for large communities known as Vlachs or Moldovans (in Serbia, Bulgaria or Ukraine) arguing that these communities can not be considered as Romanians. This difference among Romanians - Vlachs - Moldovans is artificially maintained due to a confusion. „Valach-Vlach“ was the name given by other populations for the Romance - language speakers living in the region where Romanian state exists today. At first „Vlach“ referred to Latin origin people: for example in Hungarian „Olasz“ means Italian and „Olah“ means Romanian - respectively in Polish „Wlosi“ means Italian - „Woloh“ means Romanian. It should be mentioned that in all sources prior to the XIX-th century Romanians living in Transylvania were recorded as „Vlachs“ in all languages used here (German „Walach“; Hungarian „Olah“, Latin - „Blacc“).

The name „Vlach“ was most used with reference to the region south of Carpathian Mountains - recorded as „Valachia-Vlachia“ in foreign documents - while the inhabitants named it „Tara Românească - Romanian Country“. The region east of Carpathian Mountains was named in many foreign sources „Va-lachi/ Little Valachia“ - but the most used name was Moldova. The binding

minantă a fost „Moldova“. Ceea ce îi leagă pe oamenii trăitori în toate reuniunile care formează astăzi România sunt limba română, religia creștin ortodoxă, obiceiurile și tradițiile.

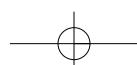
Deși în perioada medievală Moldova a fost un stat independent, totuși locuitorii ei întrebau „știi românește?“ - ceea ce dovedește faptul că vorbeau limba română. „Limba moldovenească“ a apărut ca un construct politic în anul 1924, când Uniunea Sovietică a încercat să creeze în mod artificial un stat „moldovenesc“ la est de Nistru. Ideea lui Stalin a fost dusă mai departe până în ziua de azi de guvernarea comunista de la Chișinău care susține în mod politic existența „limbii moldovenești“ - practic identică cu limba română - ca și cum în Germania și Austria s-ar vorbi limbi diferite.

Faptul că Serbia, Ucraina și Bulgaria mențin categoriile de „vlahi“ și „moldoveni“ - în realitate vorbitori de limbă română - nu dovedește decât lipsa intențiilor de a acorda acestor comunități drepturi specifice minorităților naționale. Este ca și cum brusc, autoritățile române ar decide că secuii nu aparțin minorității maghiare și trebuie să primească un tratament diferit.

links for the people living in all regions of nowadays Romania are Romanian language, christian - orthodox religion and their common customs and traditions. Even that during the medieval period Moldova was an independent state, its inhabitants - named „Moldovans“ - used to ask: „do you speak Romanian“ - clearly indicating the language they spoke. „moldovan language“ first came into being as a political initiative in 1924 when Soviet Union tried to artificially create a „moldovan“ identity and state east of river Dniestr. Stalin's idea was carried further up to nowadays by the Communist Party in Chișinău, supporting politically the existence of „Moldavian language“ - which is in fact identical with Romanian language - something similar to saying that in Germany and Austria there are two different official languages. The very fact that Serbia, Ukraine and Bulgaria maintain categories such „Vlachs“ and „Moldovans“ - actually Romanian language speakers - proves the lack of intentions to grant those communities minority rights. It is like suddenly, the Romanian authorities would decide that Szeklers are not belonging to the Hungarian minority living in Romania and they should receive a different treatment from Romanian authorities.

*Centrul de Studii
pentru Resurse Românești*

*Center of Studies
for Romanian Resources*

BULGARIA

BULGARIA

Suprafață: 110.910 kilometri pătrați

Vecini: Grecia 494 km, Macedonia 148 km, România 608 km, Serbia 318 km, Turcia 240 km

Populație: 7.322.858

Distribuție etnică: bulgari 83.9%, turci 9.4%, roma 4.7%, alții 2% (recensământ 2001)

Religie: Ortodocși bulgari 82.6%, Musulmani 12.2%, alțe confesiuni creștine 1.2%, alții 4% (recensământ 2001)

Limbi folosite: bulgară (limbă oficială) 84.5%, turcă 9.6%, roma 4.1%, altele 1.8% (recensământ 2001)

■ Demografie

Conform primului recensământ al populației din 1905 în Bulgaria trăiau 80.000 de români, aceeași cifră apărând și în 1910. În 1920 recensământul înregistrează 57.312 români, iar în 1926 - 83.746 români trăiau în Bulgaria.

Area: 110,910 sq km

Border countries: Greece 494 km, Macedonia 148 km, Romania 608 km, Serbia 318 km, Turkey 240 km

Population: 7,322,858

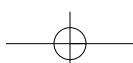
Nationality: Bulgarian 83.9%, Turk 9.4%, Roma 4.7%, other 2% (including Macedonian, Armenian, Tatar, Circassian) (2001 census)

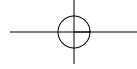
Religions: Bulgarian Orthodox 82.6%, Muslim 12.2%, other Christian 1.2%, other 4% (2001 census)

Languages: Bulgarian 84.5%, Turkish 9.6%, Roma 4.1%, other and unspecified 1.8% (2001 census)

■ Demographics

According to the first population census in Bulgaria in 1905 were living approximately 80.000 Romanians, the same figure being recorded in 1910. In 1920 the population census recorded 57.312 Romanians living in Bulgaria; in

Recensământul din 1934 a redus la maxim înregistrarea românilor: dacă în 1926 la Vidin erau înregistrați 42.414 români - la recensământul din 1934 au fost înregistrați doar 1.213. Ultima mențiune oficială a românilor în documentele bulgare datează din 1965 când au fost înregistrați doar 6.000.

Ultimul recensământ, din 2001, nu cuprinde categoria români. Trebuie semnalat faptul că la acest recensământ au fost înregistrați 156.119 cetățeni la categoriile „alții“ (69.204), „fără etnie“ (62.108) și „necunoscută“ (24.807). În lipsa unor cifre oficiale organizațiile neguvernamentale ale românilor din Bulgaria afirmă că în 35 de sate din zona Vidinului există populație vorbitoare de limbă română - cifra reală este supusă impreciziei în lipsa unui recensământ, care să includă categoria români/vlahi.

■ Educația în limba maternă

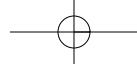
Legislația Bulgariei ar permite învățământul în limba română pentru comunitățile românești însă din păcate acest lucru nu s-a întâmplat până acum cu sprijinul autorităților bulgare. Constituția Bulgariei prevede la art 36 - 2 că „cetățenii a căror limbă maternă nu este bulgara au dreptul să studieze în și să folosească propria limbă alături de studiul obligatoriu al limbii bulgare“. De asemenea, Legea Învățământului afirmă la articolul 8 - 2 că „Elevii a căror limbă maternă nu este bulgara, pe lângă studiul obligatoriu al limbii

1926 - 83.746. The population census in 1934 drastically reduced the number of Romanians: in 1926 only in Vidin were recorded 42.414 Romanians - while in 1934 a mere 1.213 were recorded. The last official recording of Romanians in Bulgaria dates back to 1965, when only 6.000 were registered.

The most recent census from 2001 does not have a category for Romanians. It is worth to mention that during this census 156.119 citizens were recorded as: „others“ (69.204); „without ethnic identity“ (62.108); „unknown ethnic identity“ (24.807). Lacking official numbers, non-governmental organizations of Romanians in Bulgaria assert that in 35 villages in district of Vidin there is a significant Romanian language speaking population - but the real number is prone to imprecision.

■ Education in mother tongue

Bulgarian legislation would allow education in Romanian language for Romanian communities - unfortunately this has not happened with the support of the Bulgarian authorities. Bulgarian Constitution states in art. 36 - 2 that: „Citizens whose mother tongue is not Bulgarian shall have the right to study and use their own language alongside the compulsory study of the Bulgarian language“. The Bulgarian Education Law states in art 8-2 that: „Pupils whose mother tongue is not Bulgarian, besides the compulsory study of the Bulgarian

bulgare, au dreptul să studieze în limba lor maternă în afara școlii de stat din Republica Bulgaria sub protecția și controlul statului“. Singura instituție care asigură predarea unor ore în limba română este Liceul Românesc din Sofia, cu două ore de limbă pe sătmâna având statutul de limbă străină.

În ciuda acestor prevederi legale nu există o formă continuă de predare a limbii române pentru cetățenii bulgari de origine română. La inițiativa organizațiilor neguvernamentale ale românilor din Bulgaria au fost înființate câteva cursuri de predare a limbii române în afara programei școlare - cum ar fi cazul școlii generale „P.R. Slaveicov“ din Vidin. Mai mult, există în permanență pericolul închiderii școlilor de stat cu predare în limba bulgară din satele locuite de români - cum a fost cazul în septembrie 2004 când autoritățile bulgare au vrut să desființeze școlile din satele Delaina și Rabrovo - sate locuite de români - motivând că nu există destui elevi pentru menținerea școlilor. Totuși există posibilitatea pentru etnicii români din Bulgaria să studieze în România pe baza burselor oferite de statul român.

■ Mass-media în limba maternă

Legislația bulgară permite existența presei în limba maternă a minorităților naționale - articolul 12 al Legii radioului

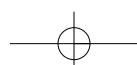
language, shall have the right to study their own mother tongue outside the state school in the Republic of Bulgaria under the protection and control of the state“.

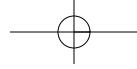
The only institution to ensure some classes in Romanian language is the so called „Romanian Highschool“ in Sofia - were are taught only 2 hours a week of Romanian language, having the status of foreign language. In spite of the above mentioned legal provisions there is no continuous form of teaching Romanian language for Bulgarian citizens of Romanian origin. An initiative of Romanian NGO's put into practice a few Romanian language classes —but outside of the official curricula - for example at the elementary school „P. R. Slaveicov“ in Vidin.

Added to this situation there is a constant danger of closure of the elementary schools in the villages with a compact population of Romanians. This was the case in September 2004 when Bulgarian authorities announced their intention to close down the schools in Delaina and Rabrovo villages - inhabited by Romanians - arguing that there are not enough children to motivate maintaining the schools. Still, there is a possibility for Romanian ethnics from Bulgaria to study in Romania due to some scholarships offered by Romanian government.

■ Mass-media in mother tongue

Bulgarian legislation allows mass-media in minority languages - according to the Law on Radio and Television,

și televiziunii arată că: „Programele radio și de televiziune vor fi emise în limba oficială în conformitate cu Constituția Bulgariei și pot fi transmise în altă limbă dacă (...) sunt destinate cetățenilor bulgari a căror limbă maternă nu este bulgara“. La articolul 49 al aceleiași legi se arată că: „Radioul și televiziunea națională bulgare vor produce programe naționale și regionale (...), programe adresate cetățenilor a căror limbă maternă nu este bulgara, inclusiv în limba lor maternă“. În ciuda acestor prevederi legale, în Bulgaria nu există programe de radio sau de televiziune în limba română destinate comunităților românești.

Începând cu anul 1993 la Vidin a părut ziarul în limba română „Timpul“, care a avut o apariție neregulată datorită lipsei fondurilor, fiind un proiect al Asociației Vlahilor din Bulgaria. În prezent la Vidin mai apare în limba română revista „AVE“ editată de Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria - având și ea o apariție neregulată din aceleasi motive.

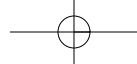
■ Practicarea religiei în limba maternă

Legislația actuală a Republicii Bulgaria nu interzice în prezent în mod expres practicarea religiei în limba maternă. Însă până în acest an nu a fost posibilă ținerea serviciului religios în limba română. Încercările de a sluji în limba română ale părintelui Valentin Tvetanov din Rabova au fost întâmpinate cu ostilitate de autoritățile religioase. Totuși, pe 28 martie

Art. 12: „The programmes of radio and television broadcasters may be transmitted in another language where: 1. they are transmitted for educational purposes; 2. they are intended for Bulgarian nationals whose mother language is not Bulgarian“. In spite of this, in Bulgaria there are no radio or TV programs in Romanian language for the Romanian communities. Beginning with 1993 in Vidin was published the Romanian language newspaper „Timpul“, as a project of the Vlachs Association of Bulgaria, being issued irregularly due to lack of funding. Presently in Vidin there is another Romanian language publication - „AVE“ - a project of Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria - suffering from insufficient funding as well.

■ Religion in mother tongue

Present legislation of Bulgaria does not explicitly prohibit the practice of religion in mother tongue. Still, up to this year there was no possibility for keeping a messa in Romanian language. All attempts to have a messa in Romanian of the priest from Rabova, Valentin Tvetanov, were met with hostility from local religious authorities.

2007, Mitropolitul Vidinului, Domițian, a acordat libertatea de a se ține slujbe în limba română în bisericile de sub jurisdicția sa unde există comunități românești.

■ Activitatea organizațiilor neguvernamentale

În Bulgaria funcționează mai multe organizații neguvernamentale ale românilor. În luna octombrie 1991 s-a constituit Comitetul de inițiativă pentru înființarea „Asociației Vlahilor din Bulgaria“ (A.V.B.). Initial autoritățile bulgare au refuzat înregistrarea acestei asociații, înregistrare care s-a produs totuși în urma unui proces la 30 aprilie 1992. Încercările de constituire de filiale ale asociației în alte localități sau de a pune bazele unor structuri organizatorice locale, au generat iritarea și adversitatea autorităților bulgare care, în mod constant și consecvent, au tergiversat formalitățile legale. Începând cu anul 2002 a fost înființată o nouă asociație a românilor din Bulgaria, denumită „Comunitatea românilor din Bulgaria“.

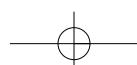
De asemenea în anul 2003 a fost înființată Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria AVE. Această asociație a adresat în luna mai a acestui an Consiliului Europei și Comisiei Europene o scrisoare în care enumera nerespectarea drepturilor sale de către statul bulgar. Asociațiile românești din Bulgaria organizează anual un festival de dansuri populare la Vidin, festival care a ajuns la ediția a X a în anul 2007.

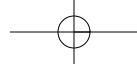
Only on 28th of March 2007, Mitropolit of Vidin Domițian, granted the freedom for Romanian language messa in churches under his jurisdiction were there are Romanian communities.

■ NGO's activity

In Bulgaria are active a few Romanian NGO's. In October 1991 came into being the Committee for founding Vlach Association from Bulgaria (A.V.B.). Initially, Bulgarian authorities refused to register this association - registration that occurred although after a trial on 30 April 1992. Attempts to establish branches of this NGO in other communities were met with hostility from local authorities who were constantly trying to delay the bureaucratic procedures.

Starting with 2002 a new association was founded for Romanians in Bulgaria, named „Comunitatea Românilor din Bulgaria“ (Romanians Community in Bulgaria). As well, in 2003 was founded Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria - AVE (Union of Romanian Ethnics in Bulgaria). This association addressed in May this year a letter to the Council of Europe and European Commission, presenting the various aspects of Bulgarian state neglecting minority rights. Romanian associations in Bulgaria have an yearly traditional dancing festival in Vidin that celebrated his tenth edition in 2007.

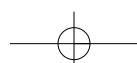

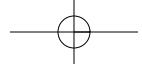
■ Atitudinea publică față de comunitatea românească

Deși nu au existat până acum acte de agresiune la adresa etnicilor români din Bulgaria, totuși presa de limbă bulgară publică periodic articole defăimătoare la adresa românilor. Aceasta este cazul ziarului „NIE“ din Vidin care în numărul din 1 aprilie 2007 a comparat comunitatea românilor cu „o haită de vampiri“. De asemenea, publicațiile de limbă bulgară susțin că în Bulgaria nu ar exista români ci vlahi.

■ Public attitude towards Romanian community

Even though up to now there were no violent aggressions targeted at Romanian ethnics in Bulgaria, still Bulgarian mass-media runs from time to time defamating articles for Romanians. This is the case of „NIE“ newspaper in Vidin that on 1st of April 2007 issue published an article comparing the Romanian community in Bulgaria with „a pack of vampires“. Another feature of Bulgarian media is to present the communities living in Bulgaria as Vlachs, strongly rejecting any link with Romanian ethnicity.

SERBIA

SERBIA

Suprafață: 88.361 kilometri pătrați

Vecini: Albania 115 km, Bosnia și Herțegovina 302 km, Bulgaria 318 km, Croația 241 km, Ungaria 151 km, Macedonia 221 km, Muntenegru 203 km, România 476 km

Populație: 10.150.265

Distribuție etnică: sârbi 82.9%, unguri 3.9%, roma 1.4%, yugoslavi 1.1%, bosnieci 1.8%, muntenegreni 0.9%, alții 8% (recensământ 2002)

Religii: Ortodocși sârbi 85%, Catolici 5.5%, Protestanți 1.1%, Musulmani 3.2%, nespecificată 2.6%, altele 2.6% (recensământ 2002)

Limbi folosite: sârbă 88.3% (limbă oficială), maghiară 3.8%, bosniacă 1.8%, romanes 1.1%, altele 4.1% (recensământ 2002). Notă: limbile română, maghiară, slovacă, ucraineană și croată sunt officiale în provincia Voivodina, limba albaneză în provincia Kosovo

Area: 88,361 sq km

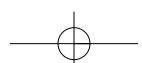
Border countries: Albania 115 km, Bosnia and Herzegovina 302 km, Bulgaria 318 km, Croatia 241 km, Hungary 151 km, Macedonia 221 km, Montenegro 203 km, Romania 476 km

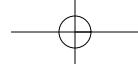
Population: 10,150,265

Nationality: Serb 82.9%, Hungarian 3.9%, Romany (Gypsy) 1.4%, Yugoslavs 1.1%, Bosniaks 1.8%, Montenegrin 0.9%, other 8% (2002 census)

Religions: Serbian Orthodox 85%, Catholic 5.5%, Protestant 1.1%, Muslim 3.2%, unspecified 2.6%, other, unknown, or atheist 2.6% (2002 census)

Languages: Serbian 88.3% (official), Hungarian 3.8%, Bosniak 1.8%, Romanian (Gypsy) 1.1%, other 4.1%, unknown 0.9% (2002 census) Note: Romanian, Hungarian, Slovak, Ukrainian, and Croatian all official in Vojvodina; Albanian official in Kosovo

■ Demografie

Românii din Serbia au fost în mod intenționat împărțiți de autoritățile sârbe în două grupuri: românii din Voivodina (sau Banatul sărbesc) - cărora le-a fost recunoscută identitatea de români - și românii din Valea Timocului (sau românii din Serbia răsăriteană) care au fost în permanență desemnați de autorități sub numele de vlahi. Sivertele statistici și aprecieri din cursul secolului al XIX lea au afirmat existența în Serbia a unui număr între 120.000 și 250.000 de români. Vom prezenta evoluția demografică a celor două comunități așa cum a fost ea înregistrată de autoritățile sârbe.

■ Românii din Voivodina

Conform primului recensământ iugoslav din 1921 în Voivodina trăiau 67.897 de români, în 1931 - 78.000; 1948 - 59.263; 1953 - 57.218; 1961 - 57.258; 1971 - 52.987; 1981 - 47.289; 1991 - 38.832; 2002 - 30.520

■ Românii din Valea Timocului

În statisticile oficiale aceștia au fost înregistrați ca vlahi - iar în unele statistici se remarcă faptul că numărul vorbitorilor de limbă română și care s-au declarat de etnie sărbă este cu mult mai mare decât al celor care s-au declarat vlahi (români). Astfel în 1921 în Valea Timocului au fost înregistrați 159.549 români; 1931 - 57.000; la

■ Demographics

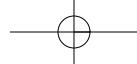
Romanians living in Serbia were intentionally split by Serbian authorities in two groups: Romanians living in Vojvodina (or Serbian Banat) - that were officially recognized as Romanians - and Romanians living in Timok Valley (or from Eastern Serbia) permanently treated by Serbian authorities as Vlachs. All statistics and censuses from XIXth century recorded in Serbia a number of Romanians ranging from 120.000 up to 250.000.

■ Romanians in Vojvodina

According to the first Yugoslavian census from 1921 in Vojvodin lived 67.897 Romanians; in 1931 - 78.000; 1948 - 59263; 1953 - 57.218; 1961 - 57.258; 1971 - 52.987; 1981 - 47.289; 1991 - 38.832; 2002 - 30.520.

■ Romanians in Timok Valley

Romanians living in Timok Valley were registered as Vlachs - but in some statistics one can see that the number of Romanian language speakers that were registered with Serbian ethnic identity is much higher than that of those registered as Vlachs. In 1921 in Timok Valley were registered 159.549 Romanians; in 1931 - 57.000; during the

recensământul din 1948 nu au fost luați în calcul decât românii din Voivodina; în 1953 - 198.793 vorbitori de limbă română și doar 29.000 de români; în 1961 au fost înregistrați 1.330 români; în 1971 iar nu au fost înregistrați; în 1981 - 135.000 vorbitori de limbă română, fără a fi înregistrată și categoria; 1991 - 71.536 vorbitori de limbă română și doar 16.539 români; în 2002 - 59.729 vorbitori de limbă română și 44.110 români.

■ Educația în limba maternă

În Valea Timocului românii nu beneficiază de nici o formă de educație în limba maternă susținută de stat în ciuda faptului că în Constituția Serbiei, la articolul 32 se precizează că „Membrii altor națiuni și ai minorităților naționale au dreptul la educație în propria limbă în conformitate cu prevederile legale“.

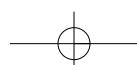
Pe de altă parte, românii din Vojvodina beneficiază de un sistem de educație în limba maternă foarte bine pus la punct. Astfel, în Vojvodina există 37 unități de învățământ cu predare în limba română. Mai există o școală pedagogică la Vârșet și o catedră de limba română la universitatea din Novi Sad. Programele de învățământ se fac în limba română, de la grădiniță până la liceu; de asemenea există un Institut unde se fac manualele în limba română. Există un liceu cu predare completă în limba română la Vârșet, Liceul „Borislav Petrov Braca“ unde învățau în anul școlar 2006/2007 93 de elevi grupați în

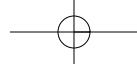
census of 1948 only Romanians living in Vojvodina were registered; in 1953 were registered 198.793 Romanian language speakers and only 29.000 Romanians; in 1981 - 135.000 Romanian language speakers but there was no category for Romanian ethnicity; in 1991 were registered 71.536 Romanian language speakers and only 16.539 Romanians; in 2002 were registered 59.729 Romanian language speakers and 44.110 Romanians.

■ Education in mother tongue

In Timok Valley Romanians have no possibility to study in their mother tongue with state support, in spite of the fact that Serbian Constitution asserts in Art. 32: „Members of other nations and national minorities have the right to education in their own language in accordance with law“.

On the other side, Romanians in Vojvodina enjoy a fine tuned system of education in mother tongue. Therefore, in Vojvodina exist 37 educational institutions that use Romanian language as teaching language. Also there is a pedagogical school in Vârșet and a Romanian language program at the Novi Sad University. Teaching curricula are using Romanian language from elementary school up to university level - also there is an Institut where Romanian language text-books are prepared. There is a high-school with full curricula in Romanian in Vârșet, „Borislav Petrov Braca“, attended by 93

patru clase. La Alibunar există o școală vocațională cu limba de predare română, școala de economie și comerț „Dositej Obradovic“ unde sunt înscrisi 107 de elevi. Limba română poate fi studiată la Facultatea de Filozofie din Novi Sad, în cadrul Departamentului de studii române, Grupul de studiu pentru limba și literatura română și la Facultatea de Filologie din Belgrad, Departamentul pentru limba și literatura română, unde în anul școlar 2006/2007 s-au înscris 23 de studenți.

■ Mass-media în limba maternă

În Valea Timocului mass-media în limba română apare rar și cu intermitență, fiind lipsită în general de suport financiar. Există revista „Vorba noastră“ care însă are o apariție neregulată. De asemenea au existat mai multe inițiative de înființare a unor mass-media electronice - posturi de radio sau televiziune - care au eșuat din lipsa fondurilor.

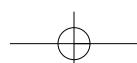
În Voivodina, situația mass-media în limba română este mult mai bună datorită faptului că presa scrisă în limbile minorităților din Voivodina este susținută financiar de guvernul Provinciei Autonome Voivodina - în limba română fiind susținut astfel săptămânalul „Libertate“. În Voivodina mai apar în limba română publicațiile „Tineretea“ și „Cuvântul românesc“. La nivel audiovizual, mass media românească este prezentă prin emisiuni românești la Radio Novi Sad și TV Novi Sad 2. În prezent se difuzează 6

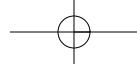
pupils in 2007. In Alibunar there is an economic school that uses Romanian language - „Dositei Obradovic“ - with 107 pupils. Romanian language may be studied beside Novi Sad University, at Belgrad University were in 2007 were registered 23 students.

■ Mass-media in mother tongue

In Timok Valley, Romanian language mass-media is rarely seen, due to lack of funding. There is a magazine „Vorba noastră“, printed only occasionally due to insufficient funding. aswell, there were many initiatives to found some electronic mass-media - TV and radio programmes - that failed for the same reason - lack of money.

In Vojvodina, mass-media situation in Romanian language is much better thanks to the fact that media outlets in minority languages here are financially supported by the government of Autonomous Province of Vojvodina - one such a publication being the Romanian language weekly „Libertatea“. In Vojvodina there are two more Romanian language publications: „Tineretea“ and „Cuvântul Românesc“. Foe electronic mass-media, there are aired some Romanian language programmes by Radio Novi Sad and TV Novi Sad.

ore de program radio și între o oră și o oră jumătate de program tv în română zilnic. Programele BBC în română sunt retransmise în comuna Alibunar de Radio FAR pe FM. În anul 2005 s-au difuzat pe teritoriul provinciei autonome 2.300 de ore de programe radio și 218 de ore de programe de televiziune în limba română. În anul 2006 a fost înființat postul de radio Victoria, care emite 24 ore în limba română pe frecvența 96,1 FM program infomativ, muzical, cultural, fiind unicul radio minoritar în limba română cu program de 24 ore pe zi.

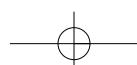
■ Practicarea religiei în limba maternă

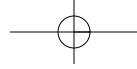
Deși Constituția Serbiei afirmă la articolul 13 că „Toți cetățenii au drepturi și îndatoriri egale și beneficiază de aceeași protecție a statului indiferent de rasă, sex, locul nașterii, limbă, naționalitate, religie, credințe politice sau de altă natură“, totuși când în luna decembrie 2004 preotul Boian Alexandrovici a ridicat o biserică în care a început să slujească în limba română în satul Malainița autoritățile sârbe au reacționat extrem de dur. În urma construirii acestei biserici, preotul Boian Alexandrovici a primit mai multe amenințări cu moartea. Pe 20 ianuarie 2005 primarul satului Malainița a emis un ordin de demolare a bisericii. În urma refuzului preotului Boian Alexandrovici de a se supune acestui ordin, acesta a fost judecat și condamnat la două luni de închisoare cu suspendare la sfârșitul anului trecut. În 23 aprilie 2005, când preotul Boian

In 2007 the mentioned stations used to run daily up to six hours a day of radio programs and one hour and half a day TV programs in Romanian language. BBC programs in Romanian are retransmitted in Alibunar community by Radio FAR. In 2005 in Vojvodina were aired 2.300 hours of radio programs and 218 hours of TV programs. In 2006 was founded „Victoria“ radio station running a 24 hours program in Romanian, being the sole radio station of its kind.

■ Religion in mother tongue

Even though Serbian Constitution asserts in Art. 13: „Citizens are equal in their rights and duties and have equal protection before the State and other authorities, irrespective of their race, sex, birth, language, nationality, religion, political or other belief, level of education, social origin, property status, or any other personal attribute“, still on December 2004, when priest Boian Alexandrovici built a church in Malainița village where he started to hold orthodox messa in Romanian language, Serbian authorities had a harsh reaction. Following the construction of this church, priest Boian Alexandrovici received death threats. On 20th of January 2005 the mayor of Malainița village issued an order of demolition for the church. Following the refuse of Boian Alexandrovici to obey this order, the

Alexandrovici a încercat să țină o slujbă în limba română la Negotin - de față fiind aproximativ 60 de credincioși - poliția sârbă a încercat să-l împiedice să susținănd că este vorba de o manifestație neautorizată. În prezent în Valea Timocului se mai află în construcție două alte biserici în care se intenționează să se țină slujbe în limba română. În 18 august 2006, preotul Boian Alexandrovici a adresat locuitorului de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române Daniil o scrisoare în care deplâng faptul că preoții sârbi continuă să dea nume sârbești copiilor români la botez, aceasta chiar în ciuda opozitiei părintilor.

Prin comparație, situația din Voivodina este mult mai bună: aici funcționează 40 de parohii românești istorice în care activează 42 de preoți, aflate sub jurisdicția Episcopiei ortodoxe române „Dacia Felix“ cu sediul la Vărșet, condusă de Prea Sfintă Sa, Daniil Partoșanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. Începând cu anul 2006, religia în limba română a fost introdusă în școlile de stat din Voivodina.

■ Activitatea publică a românilor din Serbia

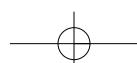
Atât în Voivodina cât și în Valea Timocului există mai multe organizații neguvernamentale și partide politice care au ca scop păstrarea identității românilor din aceste regiuni. Numărul lor este

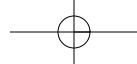
priest was trialed and sentenced to two months in prison on probation. On 23rd of April 2005 when priest Boian Alexandrovici tried to hold a messa in Romanian language in Negotin with about 60 believers attending the ceremony Serbian police tried to prevent him, arguing that this was an unapproved public manifestation. Now there are under construction two more churches in Timok Valley where the parishes intend to hold Orthodox messa in Romanian language. On 18th of August 2006 priest Boian Alexandrovici addressed a letter for the Deputy Patriarch of Romanian Orthodox Church, Metropolit Daniil, complaining about the fact that Serbian Orthodox priests use to name Romanian children with Serbian names in spite of the opposition of their parents.

Compared to the situation in Timok Valley, Romanians in Vojvodina enjoy a much better situation. Here are functioning 40 parishes with 42 priests under jurisdiction of Romanian Orthodox Bishopry Dacia Felix from Vărșet, led by His Holiness Daniil Partoșanul, Bishop of Archbishopry of Timișoara. Starting with 2006 Romanian language is used in teaching religion classes in schools.

■ Public activity of Romanians in Serbia

In Vojvodin and Timok Valley there are many non-governmental organizations pursuing the preservation of Romanian identity in the region. There is a high number of organizations like:

ridicat: Comunitatea Românilor din Serbia din Voivodina, Partidul Democrat al Românilor din Serbia din Timoc, Alianța Românilor din Voivodina, Mișcarea Democratică a Românilor din Serbia din Timoc, Asociația pentru cultura vlahilor-românilor Ariadnae Filum, Federația Românilor din Serbia, Centrul de Studii Etnice, Asociația Românilor Ortodoxi.

Aceelași tratament diferențiat din partea autorităților sârbe se regăsește și în ceea ce privește activitatea organizațiilor românilor - în Voivodina acestea activează începând din anii '90, în vreme ce înscrierea unei organizații a românilor în Valea Timocului se dovedește a fi o problemă până în ziua de azi. Astfel, mai multe asociații ale românilor din Valea Timocului au încercat începând din 2006 să înscrive Consiliul Național al Românilor (Vlahilor) din Serbia (CNRS). Autoritățile sârbe - mai precis secretarul de stat pentru minorități Peter Ladievici - au refuzat înscrierea acestui consiliu deoarece în statut se prevedea folosirea limbii materne în Valea Timocului. Federația Românilor din Serbia - organizația umbrelă a românilor din Valea Timocului - împreună cu Partidul Democrat al Românilor din Serbia din Timoc au apelat la justiție pentru înscrierea CNRS, reușind recunoașterea acestui organism la începutul lunii august 2007.

■ Atitudinea publică față de minoritatea română

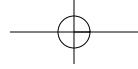
Din când în când autoritățile publice și mass-media din Serbia au manifestări ostile

Romanians Communite in Serbia from Vojvodina, Democratic Party of Romanians in Serbia from Timok, Romanians Alliance from Vojvodina, Democratic Movement of Romanians in Serbia from Timok, Association for Vlach-Romanians Culture Ariadnae Filum, Romanians federation in Serbia, a Center for Ethnic Studies Orthodox Romanians Organization.

The same different treatment of Serbian authorities may be found in what regards the activity of Romanians organizations - in Vojvodina Romanian NGO's were founded begining with 1990, while registering a Romanian organization in Timok Valley proves to be difficult even today. A few Romanian NGO's from Timok Valley tried begining with 2006 to register a National Council for Romanians (Vlachs). Serbian authorities - more precisely the state secretary for national minorities Peter Ladievici - refused to register this Council arhuing that its statutory act comprised the use of mother tongue in Timok Valley. Romanians Federation in Serbia - an umbrella organization for Romanians in Timok Valley went to court in order to register the Council, obtaining the registration in August 2007.

■ Public attitude towards Romanian minority

From time to time, public authorities and Serbian mass-media manifest

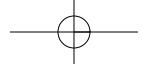

față de minoritatea românească. Pe lângă presiunile la care a fost supus preotul Boian Alexandrovici din partea autorităților, mass-media din Serbia a publicat o serie de articole ostile față de comunitatea românească. De exemplu cotidianul Politika a publicat în decembrie 2004 un articol referitor la biserica din Mălainița în care afirma că Cotidianul Politika a apreciat ca: „Este evident că la aceste întâlniri, consacrate numai poziției culturale și religioase a valahilor, nimeni nu a invitat și reprezentanții statului nostru Serbia și Muntenegru, din care reiese că unii reprezentanți ai valahilor timoceni uineltesc pe ascuns cu unii din cadrul puterii de stat a României“. Tot Politika a mai publicat în aprilie 2007 o serie de articole ostile față de minoritatea română din Serbia în perioada în care compania românească CUPROM încerca să achiziționeze firma RTB Bor.

Cel mai recent incident de această natură datează din 20 august 2007 când adjunctul președintelui Consiliului Național al Minorității Naționale Rumâne, dr Predrag Balășevici și directorul Federației Rumânilor din Serbia, Dušan Prvulovici, care se întorceau din România au fost oprită de vameșii sârbi care în urma controlului au încercat să le interzică introducerea în Serbia a 100 de cărți scrise în limba română. Vameșii au motivat că aceste cărți pot constitui un „material de propagandă“. În urma protestelor celor doi reprezentanți ai comunității românești li s-a permis accesul în Serbia cu cărțile scrise în limba română.

hostile attitudes towards Romanian minority. beside the pressures on priest Boian Alexandrovici from authorities, Serbian mass-media ran some aggressive articles against Romanians. This is the case of „Politika“ daily, a major Serbian newspaper, that in December 2004 had an article saying that „It is obvious that during these meetings, concerning only the cultural and religious position of Vlachs, nobody invited representatives of Serbian state, following that some Vlachs representatives are plotting with some Romanian officials“. The same Politika had in April 2007 a series of hostile articles towards Romanian minority in Serbia during the time when Romanian company CUPROM was negotiating the take over of Serbian firm RTB Bor.

The most recent incident of this kind occurred on 20th August 2007 when deputy president of Romanian National Minority Council, dr. Predrag Balășevici and director of Romanians Federation in Serbia Dusan Pârvulovici, who were returning from Romania, were stopped by Serbian custom officers who tried to prevent them from bringing into Serbia 100 books written in Romanian language. Serbian custom officers argued that those books may be „propaganda materials“. Following the protests of the two representatives of Romanian community they were finally allowed to bring into Serbia the mentioned books.

UCRAINA

UKRAINE

Suprafață: 603.700 kilometri pătrați

Vecini: Belarus 891 km, Ungaria 103 km, Moldova 939 km, Polonia 526 km, România (sud) 169 km, România (vest) 362 km, Rusia 1,576 km, Slovacia 97 km

Populație: 46.299.862

Distribuție etnică: ucraineni 77.8%, ruși 17.3%, beloruși 0.6%, moldoveni 0.5%, tătari 0.5%, bulgari 0.4%, unguri 0.3%, români 0.3%, polonezi 0.3%, evrei 0.2%, alții 1.8% (recensământ 2001)

Religii: Ortodocși ucraineni - Patriarhatul Kiev 19%, Ortodocși (fără supunere canonica) 16%, Ortodocși ucraineni supuși Patriarhatului Moscovei 9%, Greco-catolici 6%, Biserica Ortodoxă Ucraineană Autocefală 1.7%, Protestanți, Mozaici, fără religie 38%

Area: 603,700 sq km

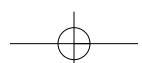
Border countries: Belarus 891 km, Hungary 103 km, Moldova 939 km, Poland 526 km, Romania (south) 169 km, Romania (west) 362 km, Russia 1,576 km, Slovakia 97 km

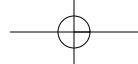
Population: 46,299,862

Nationality: Ukrainian 77.8%, Russian 17.3%, Belarusian 0.6%, Moldovan 0.5%, Crimean Tatar 0.5%, Bulgarian 0.4%, Hungarian 0.3%, Romanian 0.3%, Polish 0.3%, Jewish 0.2%, other 1.8% (2001 census)

Religions: Ukrainian Orthodox - Kyiv Patriarchate 19%, Orthodox (no particular jurisdiction) 16%, Ukrainian Orthodox - Moscow Patriarchate 9%, Ukrainian Greek Catholic 6%, Ukrainian Autocephalous Orthodox 1.7%, Protestant, Jewish, none 38%

Centre of Studies for Romanian Resources

Limbi folosite: ucraineană (limbă oficială) 67%, rusă 24%, altele 9% (minorități vorbitoare de română, poloneză și maghiară)

■ Demografie

Ca în Serbia, și în Ucraina comunitatea românească a fost împărțită în mod artificial în două: români și moldoveni, continuându-se astfel practica stabilită în timpul stalinismului. Conform datelor ultimului recensământ din 2001, în Ucraina, 258.619 dintre persoane au fost recenzate ca „moldoveni”, iar alte 155.130 ca români.

Recensământul din 1930 consemna în actuala regiune ucraineană Cernăuți 227.187 români. Primul recensământ sovietic în această regiune din 1959 a înregistrat 151.435 români, iar ultimul recensământ sovietic din 1989 a înregistrat 184.836 români. Primul recensământ ucrainean a consemnat existența în regiunea Cernăuți a 181.780 români, dintre care 67.225 s-au declarat moldoveni. În regiunea Odessa au fost recenzati în anul 2001 un număr de 123.751 moldoveni. În regiunea Transcarpatia au fost recenzati în anul 2001 32.152 etnici români.

■ Educația în limba maternă

Legislația ucraineană permite educația în limba maternă și există școli cu predare în limba română - însă autoritățile ucrainene aplică o politică de transformare a școlilor românești în școli mixte, după care aceste școli devin exclusiv cu

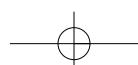
Languages: Ukrainian (official) 67%, Russian 24%, other 9% (includes small Romanian-, Polish-, and Hungarian-speaking minorities)

■ Demographics

Like Serbia, Ukraine artificially splitted the Romanian community in two: Romanians and Moldovans, thereby continuing a practice from Soviet times. According to the last census from 2001 in Ukraine, 258.619 citizens were registered as Moldovans and 155.130 citizens were registered as Romanians. The census from 1930 registered in the nowadays Cernăuți region 227.187 Romanians. The first Soviet census in this region in 1959 registered 151.435 Romanians, and the last Soviet census in 1989 registered here 184.836 Romanians. The first Ukrainian census registered in Cernăuți region 181.780 Romanians - among which 67.225 were registered as Moldovans. In Odessa region were registered in 2001 123.751 citizens as Moldovans. In Transcarpatia region in 2001 were registered 32.152 Romanians.

■ Education in mother tongue

Ukraine's legislation allows education in mother tongue and there are schools using Romanian language - but Ukrainian authorities put into practice a policy of transforming Romanian schools in mixed schools, afterwards transforming them

predare în limba ucraineană. Mai există de asemenea tendința de a desființa școlile cu predare în limba română sub pretextul lipsei de elevi. De asemenea autoritățile sunt reticente în a înființa clase sau școli cu predare în limba română în localități locuite compact de români.

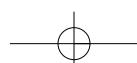
În 1997 în regiunea Odesa existau 13 școli cu predare în limba română, 4 școli mixte și în alte patru școli cu predare în limba rusă existau și ore cu predare în limba română. În anul 2003 raportul să modifică: 9 școli cu predare exclusiv în limba română și 9 școli mixte. În regiunea Cernăuți în anul de învățământ 2005-2006 existau 82 de școli românești și 6 școli mixte. În anul 2002 în regiunea Cernăuți existau 83 de școli cu predare în limba română și 9 cu predare mixtă, iar în anul 2000 existau 86 de școli cu predare în limba română și 6 cu predare mixtă - ceea ce confirmă încă o dată tendința expusă mai sus a autorităților ucrainene. În Transcarpatia funcționează 11 școli cu predare în limba română și 2 școli mixte, iar școala 2 din Slatina a fost transformată în liceul românesc în anul 2003.

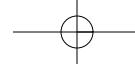
Fenomenul lipsirii de școli în limba română în localitățile locuite compact de români se prezintă astfel: în raionul Hliboca în satul Corcești din 1.538 de persoane 1.385 s-au declarat români, 13 - moldoveni și ucraineni, în satul Tureatca - din 1.748 de locuitori 1.591 s-au declarat români, 7 - moldoveni și 140 ucraineni etc. În aceste localități sluba se ține în limba română, însă la școală predarea este în limba ucraineană. În satul Volcineții

into schools with classes only in Ukrainian language. There is another policy of closing schools with classes in Romanian language under the motivation of low number of students, those existent being transferred to Ukrainian language schools. At the same time Ukrainian authorities are reluctant in allowing classes or new schools in Romanian language in places inhabited by compact Romanian communities.

In 1997 in Odessa region there were 13 schools with Romanian language classes, 4 mixed schools and other 4 schools in Russian language that had classes in Romanian. In 2003 the situation was as follows: 9 schools in Romanian language and 9 mixed schools, an evolution confirming the tendencies stated above. In 2002 in Cernăuți region there were 83 schools in Romanian language and 9 mixed schools, compared with the year 2000 when there were 86 schools in Romanian and 6 mixed schools - another case proving the policy of Ukrainian authorities. In Transcarpatia region are 11 Romanian language schools and 2 mixed schools, the school from Slatina being transformed into a highschool in 2003.

The policy of refusing the foundation of new schools using Romanian language in places inhabited by large Romanian communities is proved by the next facts: in Hliboca administrative region, Corcești village out of 1.538 citizens 1.385 registered as Romanians; in Tureatca village out of 1.738 inhabitants 1.591 registered as Romanians. In these villages the messa is in Romanian, but the

Vechi din 1.972 de persone 879 s-au declarat români, 2 moldoveni, iar 1.060 - ucraineni, în Stârcea din 1.156 de locuitori 500 s-au declarat români, 2 - moldoveni, iar 631 - ucraineni, Gârbovăt - din 933 de locuitori - 282 s-au declarat români, 7 - moldoveni, 634 - ucraineni. În aceste localități și școala și biserică funcționează doar în limba ucraineană.

Pe 9 ianuarie 2007 la o consfătuire la Direcția de învățământ a Consiliului Orășenesc Cernăuți s-a anunțat închiderea școlilor nr. 10 și 13 din Cernăuți, cu predare integrală în limba română, și transferarea elevilor la școala Medie nr 29, clădirea Scolii nr. 10 urmând să fie repartizată pentru o grădiniță de copii. Hotărârea ar urma să intre în vigoare pentru anul școlar 2007/2008. Părinții copiilor din aceste școli au depus în luna martie o petiție cu 414 semnături prin care au cerut menținerea școlilor cu predare în limba română.

■ Mass-media în limba maternă

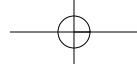
Mass-media în limba română are o reprezentare destul de bogată - însă se confruntă cu numeroase probleme. Cea mai mare problemă este finanțarea publicațiilor în limba română - din această cauză multe reviste sau ziară având apariții neregulate. Necesitatea înregistrării la autoritățile locale a publicațiilor scrise generează și ingerințe din partea autorităților ucrainene. Printre publicațiile care apar la Cernăuți în limba română se numără: ziarul „Concordia“, „Zorile Bucovinei“, ziar cu apariție neregulată

schooling language is Ukrainian. In Volcineții Vechi village out of 1.972 inhabitants 879 registered as Romanians, in Stârcea village out of 1.156 inhabitants 500 registered as Romanians, Gârbovăt village out of 933 inhabitants 282 registered as Romanians. In these villages the church messa and schooling language is exclusively Ukrainian.

On 9th of January 2007 during the meeting of the Education Directorate in the Local Council of the Cernăuți city was announced the closure of schools 10 and 13 in Cernăuți were schooling was in Romanian. The children attending those schools were to be transferred to school 29 were they should start to be taught in Ukrainian. This decision was due to be put into effect begining with 2008. The parents and children affected by this decision signed a petition asking that schools intended to be closed should be maintained.

■ Mass-media in mother tongue

Mass-media in Romanian language has a pretty large presence - still confronting a lot of problems. The biggest problem is funding the publications in Romanian language - most of these being issued irregularly. The obligation of registering written media with local authorities generates also influences from Ukrainian authorities. Among Romanian language media printed in Cernăuți are: newspapers „Concordia“, „Zorile Bucovinei“, „Junimea“, „Arcașul“; children magazine „Făgurel“; cultural almanach

„Junimea“ și „Arcasul“, revista pentru copii „Făgurel“, almanahul cultural-literar „Tara fagilor“, revista trimestrială „Septentrion literar“, ziarul „Libertatea cuvântului“, ziarul „Clopotul Bucovinei“. În regiunea Transcarpatia mass media sunt reprezentate prin emisiunile de televiziune în limba română „Zi de zi“ și „Telerevista săptămânii“, iar la radio emisunea zilnică „Plaiul meu natal“. Tot aici mai există și publicația „Maramureșenii“ care are apariție săptămânală.

■ Practicarea religiei în limba maternă

Desi legislația Ucraineană permite practicarea religiei în limba maternă prin articolul 6 al Legii privind minoritățile naționale care „garantează minorităților naționale (...) exercitarea religiilor lor“ totuși au existat probleme grave - mai ales în regiunea Odesa. În parohia satului Camâșovka (Hagi Curda) există de mai mulți ani un conflict în cadrul căruia preotul Anatol Curtev, parohul bisericii Sfintii Petru și Pavel, a fost agresat în repetate rânduri, fără ca autoritățile ucrainene să intervină sau să-i identifice și să-i pedepsească pe făptași. Părintele Anatol Curtev este supus Mitropoliei Basarabiei și Bucovinei care ține de Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, iar preotul Alexei Grecu care ține de Patriarhia Moscovei a avut în repetate rânduri ciocniri dure cu Anatol Grecu datorită supunerii canonice a celui din urmă.

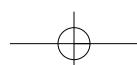
La data de 9 aprilie 2006 preotul Anatol Curtev a fost bătut de mai multe persoane neidentificate în gara din orașul

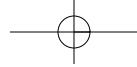
„Tara Fagilor“; „Septentrion literar“ magazine; „Libertatea Cuvântului“, „Clopotul Bucovinei“. În Transcarpatia region mass-media in Romanian language is represented by: daily TV programs „Zi de zi“ and weekly „Telerevista săptămânii“, daily radio program „Plaiul meu natal“ and weekly magazine „Maramureșenii“.

■ Religion in mother tongue

Even that Ukraine's legislation allows practicing the religion in mother tongue by art. 6 of the Law for national minorities which „guarantees the national minorities (...) the free practice of their religion“, in this respect there are still serious problems, especially in Odessa region. In Camâșovka (Hagi Curda) village parish there is an ongoing conflict from a few years, during which priest Anatol Curtev was subjected to phisical agression on many occasions, Ukrainian authorities failing to protect him of to pursue the perpretators. Priest Anatol Curtev is linked to Mitropoly of Bessarabia and Bucovina, part of the Orthodox Church of Romanian and the conflict between him and priest Alexei Grecu (subject of the Moscow Patriarchate) started because of his link to the Romanian church.

On 9th of April 2006 priest Anatol Curtev was beaten by many unidentified persons while waiting in the central

Ismail. Plângerile depuse la poliție au rămas fără urmări. Epitropul bisericii Sfinții Apostoli Petru și Pavel din Hagi Curda, Vasile Iordăchescu a afirmat că „Românii din Sudul Basarabiei sunt discriminați, limitați în drepturi, marginalizați, indiferent de rezultatele alegerilor parlamentare sau generale, în special atunci când este vorba de valorile noastre naționale: limbă, cultură, credință“.

În noaptea de 18 iunie 2006, trei indivizi mascați au atacat casa în care se afla părintele Anatol Curtev, spărgând geamurile și amenințând că o vor incendia. Poliția locală a refuzat să intervină. Actele de agresiune din cursul anului precedent au fost precedate de o serie de alte manifestări asemănătoare: pe 17 iunie 2003 au fost bătuți enoriașii bisericii; la 21 iulie 2003, preotul a fost legat de o mașină și amenințat că va fi târât până va muri; la 6 iulie 2004 a fost spartă ușa bisericii și icoanele au fost stropite cu motorină; la 9 mai 2005 li s-a interzis enoriașilor să intre în cimitir, iar preotul a fost bătut cu această ocenzie; în 2006 în timpul slujbei de Înviere în biserică au fost introduse gaze toxice.

■ Activitatea publică a românilor din Ucraina

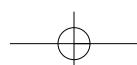
Românii din Ucraina sunt reprezentați în Parlamentul de la Kiev de deputatul Ioan Popescu, care a fost ales pe listele Partidului Regiunilor. În afară de această reprezentare etnică români din Ucraina

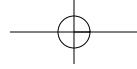
station of Ismail city. The complaints forwarded to the local police were not resolved. The laic representative of the Romanian church in Hagi Curda, Vasile Iordăchescu stated that „Romanians in south Bessarabia are being discriminated, have limited rights, they are marginalized, regardless of the outcome of parliamentary or local elections, moreover when it comes to our national values: language, culture, religion“.

During the night of 18 June 2006, three persons wearing masks on their faces attacked the house where priest Anatol Curtev slept, breaking the windows and threatening to set the house on fire. Local police refused to intervene. The aggressions from the last year were preceded by many other similar acts: on 17th of June 2003 the believers were beaten; on 21st of July 2003 the priest was tied to a car and threatened to be dragged to death; on 6th of June 2004 the church door was broken and the icons on the walls vandalized; on 9th of May 2005 the believers were denied the access into the cemetery, the priest being beaten on this occasion; in 2006 during the Easter Mass toxic fumes were introduced into the church.

■ Public activity of Romanians in Ukraine

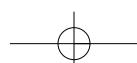
Romanians in Ukraine are represented in the Kyiv Rada by Ioan Popescu, who was elected on Regions Party lists. Beside this central representative, Romanian ethnics in Ukraine have a

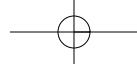

sunt asociații într-un număr mare de asociații și organizații neguvernamentale. În regiunea Cernăuți există Alianța Creștin-Democrată a Românilor din Ucraina, Asociația Științifico-Pedagogică din Ucraina „Aron Pumnul“, Societatea pentru Cultura Românească „Mihai Eminescu“, Liga Tineretului Român din Bucovina „Junimea“, Societatea Victimelor Represaliilor Staliniste „Golgota“, Asociația Cultural-Sportivă „Dragoș Vodă“, Centrul Bucovinean Independent de Cercetări Actuale, Societatea de binefacere „Casa Limbii Române“, Uniunea Interregională „Comunitatea românească din Ucraina“. În Transcarpatia activează Asociația social-culturală „George Coșbuc“, Societatea culturală „Ioan Mihaly de Apșa“, Uniunea Regională „Dacia“, Societatea Tineretului Român „Mihai Eminescu“, Asociația Primăriilor românești din dreapta Tisei. În regiunea Odesa activează Asociația Național-Culturală „Basarabia“ a Romanilor din regiunea Odesa și Ansamblul Folcloric „Dor Basarabean“. Această organizație intenționează să înființeze un Centru Regional Odesa pentru Cultura Românească. Demersurile pentru înființarea acestui centru au fost demarate încă din anul 2005 însă până în prezent Comisia Permanentă în domeniile legalității, ordinii juridice, drepturilor cetătenilor și relațiilor internaționale a Consiliului Regional Odesa a respins cererea înaintată de conducătorii ansamblului în colaborare cu reprezentanții Uniunii Interregionale „Comunitatea Românească din Ucraina“, constatănd că fiind inutilă înființarea unui centru cultural al românilor din sudul Basarabiei.

large number of non-governmental organizations. In Cernăuți region may be found: Christian-Democratic Alliance of Romanians in Ukraine; „Aron Pumnul“ Scientific and Pedagogical Association; „Mihai Eminescu“ Society for Romanian Culture; Romanian Youth League in Bucovina „Junimea“; Society for Victims of Stalinist Reprisals „Golgota“; „Dragoș Vodă“ Cultural and Sports Association; Bucovina Center for Recent Research; Charity Association „Casa Limbii Române“; Inter-regional Union „Romanian Community in Ukraine“. In Transcarpatia there are active „George Coșbuc“ Cultural Association; „Ioan Mihaly de Apșa“ Cultural Association; Regional Union „Dacia“; Romanian Youth Society „Mihai Eminescu“. In Odessa region are: „National and Cultural Association „Basarabia“ of Romanians in Odessa region; Folklore Society „Dor Basarabean“. The last society has the intention of founding „Odessa Regional Center for Romanian Culture“. The legal steps to register this center were made beginning with 2005, but up to now the Legal Commission of the Odessa Regional Council rejected the request forwarded by the leaders of Folklore Society „Dor Basarabean“ together with Inter-regional Union „Romanian Community in Ukraine“, saying that the founding of a cultural center of Romanians in south Bessarabia is „useless“.

UNGARIA

HUNGARY

Suprafață: 93.030 kilometri pătrați

Vecini: Austria 366 km, Croația 329 km, România 443 km, Serbia 151 km, Slovacia 677 km, Slovenia 102 km, Ucraina 103 km

Populație: 9.956.108

Distribuție etnică: unguri 92.3%, roma 1.9%, altii 5.8% (recensământ 2001)

Religii: Catolici 51.9%, Calvinisti 15.9%, Luterani 3%, Greco-catolici 2.6%, alte confesiuni creștine 1%, altele 11.1% (recensământ 2001)

Limbi folosite: maghiară (limbă oficială) 93.6%, altele 6.4% (recensământ 2001)

Area: 93,030 sq km

Border countries: Austria 366 km, Croatia 329 km, Romania 443 km, Serbia 151 km, Slovakia 677 km, Slovenia 102 km, Ukraine 103 km

Population: 9,956,108

Nationality: Hungarian 92.3%, Roma 1.9%, other or unknown 5.8% (2001 census)

Religions: Roman Catholic 51.9%, Calvinist 15.9%, Lutheran 3%, Greek Catholic 2.6%, other Christian 1%, other or unspecified 11.1%, unaffiliated 14.5% (2001 census)

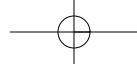
Languages: Hungarian 93.6%, other or unspecified 6.4% (2001 census)

■ Demografie

Conform recensământului din anul 2001 în Ungaria și-au declarat apartenența la etnia română un număr de 7.995 de oameni, iar vorbitori de limbă

■ Demographics

According to the 2001 census in Hungary a number of 7,995 citizens registered as Romanian ethnics, while 8,482 registered as Romanian language

română s-au declarat 8.482. La recensământul din 1990 s-au declarat etnici români 10.740 persoane și vorbitori de limbă română doar 8.730. Liderii organizațiilor neguvernamentale românești susțin că numărul românilor din Ungaria este în jur de 20-25.000 de membri. Localitățile în care azi trăiește majoritatea românilor din Ungaria se găsesc, de la Mureș până dincolo de Crișul-Repede, de-a lungul frontierei dintre Ungaria și România, respectiv în Budapesta, unde trăiesc aproximativ 1.200 de etnici români.

■ Educația în limba maternă

Legislația maghiară permite învățământul în limba maternă. În Ungaria funcționează 11 școli generale cu predare în limba română la Aletea, Bătania, Bedeu, Chitighaz, Micherechi, Otlaca-Pustă, Apateu, Cenadul Unguresc, Leucușhaz, Săcal, Jaca. De asemenea la Giula există un liceu, Nicolae Bălcescu, cu predare în limba română. Învățământ superior în limba română există la Universitatea din Seghedin, Institutul Pedagogic „Juhasz Gyula“, unde funcționează o catedra de Română.

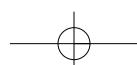
În ceea ce privește învățământul a existat în șnul 2006 un episod în care organizațiile românești și-au exprimat dezaprobaarea față de Ministerul Învățământului. La 10 mai 2006, în cadrul probei de bacalaureat la istorie, elevilor de origine română li s-a pus întrebarea: „Argumentați pe scurt cauzele pentru care se poate considera

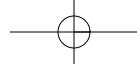
native speakers. During the 1990 census 10.740 citizens registered as Romanian ethnics and 8.730 registered as Romanian language native speakers. Leaders of ROmanian NGO's in Hungary affirm that the number of ethnic Romanians living in Hungary is approximately 20.000 citizens. The cities and villages inhabited by Romanians may be found along Hungarian-Romanian border, while 1.200 citizens of Romanian origins live in Budapest.

■ Education in mother tongue

Hungarian legislation allows education in mother tongue. In Hungary there are 11 elementary schools using Romanian language in Aletea, Bătania, Bedeu, Chitighaz, Micherehi, Otlaca-Pustă, Apateu, Cenadul Unguresc, Leucușhaz, Săcal, Jaca. As well in Giula there is „Nicolae Bălcescu“ high-school teaching in ROmanian language. At university level, Romanian language may be studied at Szeged University where there is a Romanian Department.

In what regards the education, during 2006 there was an incident when Romanian NGO's expressed disapproval with Ministry of Education. On 10th May 2006, during the final exams in history, pupils of Romanian origins were asked to „motivate briefly the causes for which may be considered as incorrect from an ethnic point of view the provisions of the Trianon Treaty

injustă din punct de vedere etnic acea parte din tratatul de pace de la Trianon, care fixa granițele noi ale Ungariei.“ Mai multe organizații și instituții (printre care Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria; Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria; Coalitia Românilor din Ungaria; Fundația pentru Cultura Română din Ungaria; revista „Foaia românească“; Autoguvernarea Românească, sectorul V, Budapesta; Asociația Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta; Asociația Tinerilor Ortodocși Români din Budapesta; Autoguvernarea Românească, sectorul VII, Budapesta; Catedra de limba și literatură română a Universității din Seghedin; Autoconducerea Românească din Seghedin, revista „Conviețuirea“) au înaintat un protest Ministerului Învățământului de la Budapesta. Ministrul Învățământului Hiller Istvan a răspuns printr-o scrisoare în care afirma că: „voi lua măsuri ca Centrul Național de Examene și Evaluare pentru învățământul Public să atragă atenția comisiilor de specialitate care elaborează subiectele de la examene asupra acestui fapt, iar în munca de elaborare a subiectelor de examene să fie atenți la o exprimare cât mai exactă“.

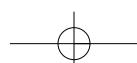
■ Mass-media în limba maternă

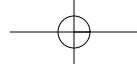
În regiunea Seghedin este difuzat un program radio în limba română susținut de Radiodifuziunea maghiară încă din anul 1980. Redacția este la Seghedin și în prezent se confruntă cu o lipsă de personal. De asemenea există aici și o

which modified the borders of Hungary“. Some organizations and institutions (as Romanian Orthodox Bishopry in Hungary, Cultural Union of Romanians in Hungary, Romanians Coalition in Hungary, Foundation for Romanian Culture in Hungary, „Foaia Românească“ magazine; Romanian Self-government in Budapest; Orthodox Women Association in Budapest; Youth Orthodox Association in Budapest; Romanian Self-government in Szeged; „Conviețuirea“ magazine) forwarded a protest to the Ministry of Education in Budapest. the minister of education Istvan Hiller answered in a public letter, asserting that „will take measures that the National Center for Exams and Evaluation for Public Education to draw attention the commissions in charge with exam questionnaires on this fact and in their future activity to pay more attention for a precise formulation“.

■ Mass-media in mother tongue

In Szeged region is aired a radio program in Romanian language supported by the Hungarian Radio beginning with 1980. Romanian redaction is located in Szeged and in present is challenged by an acute lack of

redacție de televiziune în limba română începând din anul 1982, care emite săptămânal timp de 26 de minute. Emisiuni realizate în limba română se transmit pe rețeaua de cablu la Bătania, Bichișciaba, Chitighaz și la Giula. Programul Televiziunii Române poate fi recepționat aproape în toate localitățile populate de români din Ungaria. Ca presă scrisă în Ungaria există în limba română revista „Foaia românească“, Editura de presă și cărți „NOI“, revista „Conviețuirea“ și revista „Jurnalul“.

■ Practicarea religiei în limba maternă

În Ungaria a fost înființată încă din anul 1946 o Episcopie a Bisericii Ortodoxe Române, care funcționează și în prezent. Această Episcopie are în subordine 21 de parohii în localitățile populate de români: Aletea, Apateu, Bătania, Bichiș, Bichișciaba, Budapesta, Cenadul Unguresc, Ciorvaș, Chitighaz, Crâstor, Darvaș, Giula - Orașul Mare Românesc, Giula - Orașul Mic Românesc, Jaca, Leucușhaz, Micherechi, Otlaca-Pustă, Peterd, Săcal, Seghedin, Vecherd.

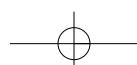
Pe 23 iulie 2007 biserică ortodoxă din Bichișciaba a fost vandalizată și incendiată. Autoritățile maghiare au rezolvat cu promptitudine cazul: pe 26 iulie s-a anunțat că a fost descoperit făptașul, anume un Tânăr maghiar de 33 de ani bolnav de schizofrenie. Autoritățile maghiare au promis tot sprijinul pentru remedierea pagubelor.

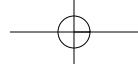
personnel. Here exists also begining with 1982 a TV redaction for a Romanian language program aired weekly for 26 minutes. TV Romanian language programs exist on the cable network in Bătania, Bichișciaba, Chitighaz and Giula. Romanian Television program may be viewed in almost all Romanian communities. Written mass-media is represented by magazines such as „Foaia Românească“, „Conviețuirea“ and „Jurnalul“.

■ Religion in mother tongue

In Hungary was founded begining with 1946 a Bishopry of Romanian Orthodox Church, functioning up to this day. Rhis bishopry has 21 subordinated parishes in ROmanian communities: Aletea, Apateu, Bătania, Bichiș, Bichișciaba, Budapesta, Cenadul Unguresc, Ciorvaș, Chitighaz, Crâstor, Darvaș, Giula - Orașul Mare Românesc, Giula - Orașul Mic Românesc, Jaca, Leucușhaz, Micherechi, Otlaca-Pustă, Petred, Săcal, Seghedin, Vecherd.

On 23rd of July 2007 the orthodox church in Buchișciaba was vandalized and set on fire. The Hungarian authorities solved the case very quick: on 26th of July it was announced that the perpetrator was discovered - a young Hungarian, aged 33 suffering from mental illness. The Hungarian authorities promised all necessary support in eliminating the effects of the incident.

■ Activitatea publică a românilor din Ungaria

Organizațiile neguvernamentale ale românilor din Ungaria sunt numeroase și cu o bogată activitate. Astfel în Ungaria funcționează: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria, Societatea Culturală a Românilor din Budapesta, Asociația Culturală Română din Chitighaz, Asociația Culturală Română din Leta Mare, Asociația Culturală a Românilor din Seghedin, Fundația pentru Cultura Română din Ungaria, Fundația „Pro Musica“, Fundația „Lucian Magdu“. De asemenea sunt recunoscute Autoguvernarea pe țară a Românilor din Ungaria, Autoguvernarea Română Locală, Coaliția Românilor din Ungaria. Ședința de constituire a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria din 22 martie 2007, să desfășurat numai în limba maghiară, reprezentanții mai multor organizații neguvernamentale românești au solicitat să depună jurământul în limba română. Cererea deputaților din partea Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta a fost respinsă, ceea ce a provocat înaintarea unui protest scris către autoritățile maghiare, proteste semnat și de Autoguvernarea Românească din Bichiș, Autoguvernarea Românească din Micherechi, Autoguvernarea Românească din Budapest - sectorul XI, Autoguvernarea Românească din Giula, Autoguvernarea Românească din Macău.

■ Public activity of Romanians in Hungary

Non-governmental organizations of Romanian in Hungary are numerous and very active. In Hungary are functioning: Cultural Union of Romanians in Hungary, Romanian Researchers and Creators Community in Hungary; Cultural Society of Romanians in Budapest; Romanian Cultural Association in Chitighaz; Romanian Cultural Association in Leta Mare; Romanian Cultural Association in Szeged; Foundation for Romanian Culture in Hungary; „Pro-musica“ Foundation; „Lucian Magdu“ Foundation. As well are recognized Country Self-government of Romanians in Hungary; Local Romanian Self-government; Romanians Coalition in Hungary.

The meeting of Country Self-government of Romanians from 22nd of March 2007 was carried exclusively using Hungarian language, due to this representatives of some Romanian NGO's requested that they should be allowed to make their oath in Romanian language. The request submitted by Orthodox Women Association in Budapest was rejected. This provoked the protesting associations (Romanian Self-government in Bichiș, Romanian Self-government in Micherechi, Romanian Self-government in Budapest, Romanian Self-government in Giula, Romanian Self-government in Macău) to file an official complaint for the Hungarian authorities regarding the free use of minority languages.